

Porcellainsfabrikken skyldte til Statsactiverne; — maaffee ere disse 77,000 Rbd. dog nu udslættede; i ethvert Fald synes der ogsaa at være Noget at beregne Rente af. Ligeledes er der formodentlig ikke taget Hensyn til, at der jo ved Fabrikken er baade Embedsmænd og Arbejdere, og at der altsaa kunne falde Pensioner og Understøttelser ved deres Afgang, hvormod det sees, at man for det Tilfælde, at Fabrikken skal nedlægges, lægger megen Vægt paa de Understøttelser, som i denne Anledning kunne blive nødvendige. Der maatte naturligviis ogsaa tages Hensyn til, at Porcellainsfabrikken er bleven besyttet ved Sold, og at, naar denne Sold ikke eksisterede, saa vilde Forbrugerne have det Porcelain, som indførtes, billigere. Forsaavidt det er blevet anført, at der i det Udvalg, som var nedsat her i Thinget forrige Gang angaaende Finantsloven, var en Majoritet, der erklærede sig for, at Fabrikken ikke burde sælges, ialtsald ikke uden ved Lov, saa skal jeg ikke modsig det, men jeg skal blot tillade mig at gøre opmærksom paa, at det var en meget ubetydelig Majoritet; thi det blev afgjort med 8 mod 7 Stemmer. Forsaavidt min ærede Sidemand har meent, at Fabrikken burde opretholdes, for at faae Beholdningerne solgte, saa troer jeg dog, at det er mindre nødvendigt; man finder anført i Folkethingstidenden, at der skulle være endeel Beholdninger, hvorom det hedder, „de ere den Dag idag usælgelige, i den Forstand, at naar man vil bringe dem under Hammeren, vil man knap faae saa meget for endeel af dem, at man for den Priis kan føre dem bort.“ Det er altsaa de Beholdninger, der skal Tid til at sælge; men derfor behøver man vist ikke at opretholde den hele Fabrik, thi man vil jo kunne etablere et Udvalg, hvor man efterhaanden kan see at faae dem solgte, hvis dette kan lade sig gjøre. Rigtig nok anførte min Sidemand, at dette var betænkeligt; thi Fabrikken kunde gaae over i private Hænder, og denne private Mand kunde indføre nye Faconer og en anden Smag, og derved kunde han staae Salget af de gamle Beholdninger; men af den Grund troer jeg dog ikke, at man skal betænke sig paa at blive Fabrikken qvit. Den eneste

Grund, der forekommer mig der kunde være, det var muligt den, at jo bedre det viste sig, at Fabrikken gik, desto mere Sandsynlighed var der for at faae en større Sum ud af den, men en anden æret Landsþthingsmand har været af den Mening, at Kjøberne vel neppe af et saadant Moment vilde lade sig bevæge til at give mere derfor, og det er jo ogsaa nok muligt; jeg for min Deel skal ikke andrage paa, at Sagen skal staae hen derefter. Er der virkelig et saadant Overskud, som der er, saa troer jeg, at, naar man tager i Betragtning alt hvad det koster Staten at drive et saadant Fabrik fremfor hvad det koster den private Mand, saa maa der være Sandsynlighed for, at en privat Mand meget godt kunde forsætte denne Industrie, og jeg seer aldeles ingen Grund, hvorfor netop Staten skulde lade sig det være saa magtpaaliggende.

Beutner: Naar man igjennem en lang Række af Overveielser og meget dyrefjæbte Erfaringer er kommen til den Erkjendelse, at det er uhenftigsmæssigt, at Staten er Fabrikherre, saa synes jeg, man vel skal betænke sig paa at see bort fra denne Erkjendelse og gaae tilbage til et System, som man har været nødt til at forkaste. Nu er der vistnok af alle de Industrieforetagender, som Staten i sin Tid har befattet sig med, ingen, som har kostet forholdsviis saa mange Penge som Porcellainsfabrikken, og jeg troer derfor, at der kunde være meget god Grund til nu at skille sig af med den. Der er vel blevet anført, at for Diebliffet ere de oekonomiske Hensyn ikke tilstede, fordi Fabrikken ikke fordrer noget Tilskud af Staten; men det er nu meget forskjelligt, hvad man saaledes kan kalde et Tilskud fra Staten; jeg troer, at Reuterne af de Capitaler, der staae i Fabrikken, det være sig nu i Bygninger eller Materialier eller i Capitaler, som aldeles ere forspundne, maae henses til Tilskud til Fabrikken, og selve dette illusoriske Tilskud, som man efter min Formening nu kalder et virkeligt Overskud, beroer, troer jeg, fornemmelig kun paa, at man efterhaanden realiserer de ældre Beholdninger, og paa denne Maade faaer en taalelig Balance ud af Fabrikens Status. Det er af forskjellige Talere, der ønske, at denne Fabrik maatte vedblive at